

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:19

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:20

ר"ת: 17:53

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 380 21.12.2018 - יג' טבת תשע"ט

וְיָשִׁיעַ אֶת עַמּוֹתָם מִיַּד הַיָּדָאִית

פְּרִשְׁת - וְיִחַזְקֵי

ברכת יעקב - שבניו ינחלו את הסגולות שבשמות האבות

רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו 'קול יהודה' ביאר את משמעותה של ברכת יעקב לבניו, על פי מעשה שארע עם הרב מאיר להמן זצ"ל, רבה של קהלת החרדים במינץ. ביום מן הימים עמד רבי מאיר ליהמן לנסוע עם שנים מראשי קהילתו, לפגישה עם ראש ממשלת גרמניה בנוגע לענין חשוב של הקהילה. הפגישה החשובה, אשר תוכננה זמן רב מראש, נועדה לשעה אחת עשרה בבוקר, וכיון שידע הרב ליהמן שהנסיעה לעיר הבירה ברכבת לוקחת כשעה, סיכם עם ראשי הקהילה שיצאו יחדיו ברכבת העומדת לצאת בשעה שמונה ארבעים וחמש בבקר. הרב ליהמן השכים קום באותו בוקר, ולאחר התפלה פנה לאכול ארוחת בקר חפוזה בטרם יצא הוא למוסע. כשסיים לאכול, לבש את מעילו העליון, ועמד לצאת את העגלה אשר המתינה לו בחוץ והיתה אמורה לקחתו לתחנת הרכבת.

אך בטרם הספיק לצאת מן החדר שמע הוא קול נרגש מבעד לדלת: "אני חייב לדבר דחוף עם הרב". 'לא תוכל לדבר כעת עם הרב' שומע הוא את בני ביתו, 'הוא נוסע עכשיו, ויחזור רק למחר'. "לא שייך לחכות למחר!" אומר הזר בתקיפות, "מדובר כאן בשאלה של פקוח נפש!".

כששמע הרב ליהמן שמדבר בעניין של פקוח נפש, פתח מיד את הדלת והזמין את הזר להיכנס. אל החדר נכנס איש מבוגר. "האם כבוד הרב מכיר אותי?", "לא אדוני, לא זכיתי. מה העניין?" שואל הרב בחיפזון. "כבוד הרב אולי לא מכיר אותי, אולם אני מכיר היטב, לפני זמן רב זכיתי לשמוע את דרשתו..."

"אדוני, תסביר לי בבקשה, ומהר, כיצד יכול אני להציל חיי אדם?". "מיד, מיד. אבל כבוד הרב דרש אז כל כך יפה, דמועות זלגו מעיני לאחר הדרשה. נחון אני בזיכרון טוב, ברוך ה', וכששבתי לביתי חזרתי על דבריו מלה במלה. האם רוצה כבוד הרב שאחזור עכשיו על דרשתו?".

"אדוני" – אמר הרב ליהמון תוך שנעמד על מקומו, "אני חייב לנסוע מיד! התעכבתי רק משום שהבנתי שמדבר בפיקוח נפש", "טוב, אקצר. רצייתי לספר לכבודו רק עד כמה עוררה בי דרשתו הנפלאה, ולכך באתי כעת עד לכאן. כעת ישמע כבודו למה באתי אליו. נישאתי למזל טוב לפני כשלושים שנה! 'מזל טוב! בנין עדי עד! ומה זה קשור לפקוח נפש?'

'עשרים וארבע שנים חייתי עם אשתי המנוחה, עד שמתה לפני שש שנים, אוי, רבי, איזו אשה מיוחדת היתה היא...'...
הרב ליהמון שראה כי עומד הוא להפסיד את הרכבת, קם בחפזה ממקומו ונגש לדלת. להוותו, נעמד האיש מלוא קומתו וחסם את הפתח. 'הלא אמרתי לרב שמדבר בפקוח נפש, כיצד חושב הוא לעזוב אותי כך?!'. "מה פקוח נפש? וכי יכול אני יכול אני להחיות את אשתך עליה השלום? אני מ-א-ד ממהר!", "לא, לא אליה התכוונתי, מדובר כאן באדם חי". "נו אמור בקיצור, במה מדובר?"

"ובכן, אשתי מתה לפני כשש שנים, לאחר מותה נסעתי לאמריקה לאור בקשת בני שאדור לצדו לעת זקנתי, כמה סבל בני זה במהלך המלחמה, אבל על כך אאריך הדבור במועד אחר... בתי אמנם גרה כאן בגרמניה, ואף היא בקשתני לדור לצדה, אך בני הוא עשיר גדול, ובכן, נסעתי לאמריקה..."

"אדוני", – קרא הרב ביאוש – "מה בעצם אתה רוצה ממני?", "מיד אגיע ללב העניין, נסעתי לאמריקה באונייה, הנסיעה היתה נוחה, זכינו אפילו לקדש את הלבנה על האונייה, אבל כבודו ממהר, מה מאריך אני בדבורים, החיים באמריקה לא מצאו חן בעיני, ועל כן שבתי לגרמניה, ואז שמעתי את הדרשה ההיא..."
"שוב הדרשה?!"

"סבלנות, אני מיד מסיים. כשחזרתי נולד בן לבתי, זו שכזכור דרה כאן. כובדתי בסנדקאות, הכל היה מוכן לברית, אך לפתע אבד התינוק נשימתו ומת".
"זה סיפור מצער" – אמר הרב ליהמון – אך במה יכול אני להועיל?", "בבקשה לשמוע עד הסוף. לפני שבוע ילדה בתי בן אחר", "אה, באת להזמין אותי להיות סנדק? אני לא יכול להיות מחר סנדק! שלום!"

"לא, לא באתי להציע לרב סנדקאות! מחר – אם ירצה ה' עומד הוא להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, האם יכול אני שוב לקבל את הסנדקאות, ואם חלילה ימות התינוק? מה אעשה, כבוד הרב?", "אל תקבל על עצמך את הסנדקאות! עכשיו תן לי כבר ללכת!"

הרב החל לרוץ לעבר המדרגות, אך האיש אחז בו בחזקה. "עוד שאלה אחת! איך נקרא לילד?", "איך תקראו לו?", ענה הרב – שהצליח בינתיים להיחלץ מלפיתתו – תוך שהוא מדלק במדרגות בחיפזון וקופץ לתוך העגלה, "ומה אכפת לי? תקרא לו: יעקב, משה, אהרן, דוד, יהונתן, גבריאל, לייב או כל שם שתמצא לנכון".

טרם נעלמה העגלה בעקול הרחוב הספיק הרב עוד לשמוע את הזקן קורא לעברו: "כמה חייב אני לשלם לכבודו? כמה יעלה לי הייעוץ?..."
כצפוי, כשהגיע הרב לתחנת הרכבת, לא נותר לו אלא לשמוע את שאון גלגליה המתרחקים. הוא שב לאחוריו ביאוש, וגילה את שני ראשי הקהילה אשר בחרו שלא לנסוע בלעדיו.

הרכבת הבאה היה אמורה לצאת רק בשעה אחת עשרה – שעה שבה אמורה היתה הפגישה להיות בעצומה. למרות זאת נדברו הם לשוב לתחנה בסמוך למועד זה, תוך תקווה שיקבלם ראש הממשלה במועד מאחר יותר. מששבו לתחנת הרכבת, גילו המוני בני אדם נרגשים הסובבים בתחנה. מה קרה? אסון מחריד! הרכבת שיצאה בשמונה ארבעים וחמש ירדה מהפסים, לא ידועים כרגע פרטים מדויקים, אך ישנם ודאי כמה עשרות הרוגים.

הזקן היה בעצם שליח ההשגחה להצילם! ברכבת של השעה אחת עשרה הגיעה המשלחת בשלום לעיר הבירה. ראש הממשלה הסכים לקבלם בשעה מאחרת יותר. מתוך שחשש קודם לגורלם, משום שידע שאמורים היו הם לנסוע ברכבת שירדה מהפסים, האזין כעת לדבריהם ביתר תשומת לב, והעניין שלשמו הגיעו סודר מהרה על הצד היותר טוב.

שנים עברו, הרב ליהמון הספיק כבר לשכוח מהמעשה. והנה ביום אחד מגיע אל ביתו של הרב יהודי מכר, יחד עם בנו – נער בר מצוה. "כבוד הרב" – אומר האיש, "באתי בזה להזמין לשמחת בר המצוה של בני זה שחי בזכות עצתו החכמה".

לקח לרב ליהמון כמה דקות להזכר, אך משנזכר, הסכים – למרות הטרחה לבוא לשמחה, מתוך רגשות הכרת הטוב על הנס שארע עמו באותו היום. באולם גלה הוא את הזקן, זורח מאושר, "הנה, כבוד הרב זהו נכדי היקר: יעקב משה אהרן דוד יהונתן גביראל לייב, ב"ה זוכים אנו כעת לשמחת בר המצוה שלו.

רבותי! קרא הזקן תוך שהוא מפנה פניו לנוכחים, "זהו האיש שהציל את חיי נכדי, וברוב עדינותו סרב אף ליטול תשלום על כך". "אבל למה?" – שאל הרב, "למה קראתם לילד בשמות רבים כל כך?", "הרי הרב בעצמו ציווה כך! נחון אני ב"ה בזיכרון טוב, זוכר אני היטב אף את דרשתו של הרב לפני שנים רבות, ויכולני לחזור עליה לפניו בעל פה..."

כעת כבר היתה לרב ליהמון סבלנות להקשיב במשך שעה ארוכה לכל סיפוריו של הזקן על הקורות עמו בכל ימי חייו...

אומר הרב צדקה: "וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק", מה רצה יעקב? שיקראו לבני יוסף בכמה שמות: מנשה אברהם יצחק וישראל? מה חסר היה להם בשם אחד? יעקב אבינו לא חפש שיקראו להם בכמה שמות, הוא רצה שהסגולות שישנן בשמות האבות הקדושים – תורה עבודה וגמילות חסדים, יהיו באפרים ומנשה, ועל כך מברכם "וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק", (ומתוק האור)

אם נא מְצַאֲתֵי חוֹן בְּעֵינֶיךָ שִׁים נָא יָדֶךָ תַּחַת יָרְכִי וְעֲשֵׂית עִמָּדִי חֶסֶד וְאַמֶּת אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם (מוזכט)
הקשה בספר "תכלת מרדכי", מדוע נאמר "מְצַאֲתֵי" בלשון עבר, לכאורה היה לו לומר: אם "אמצא" חוֹן או אם "מוצא" אני חוֹן בְּעֵינֶיךָ? ותירק, שכאשר היה יוסף בניסיון הגדול עם אשת פוטיפר, צייר לעצמו את דמות דיוקנו של אביו, ועל ידי זה ניצל מן החטא. על זה אמר לו יעקב: הרי אז, באותה שעת ניסיון, מוצאתי חוֹן בעיניך, אם כן – בעד זה מבקש אני מומך שתכיר לי טובה ותקבור אותי במערת המכפלה. וה"צפנת פענח" מוסיף, שיעקב בהמשך דבריו אמר לו דבר נוסף: אל תחשוב שעמדת בניסיון בזכות עצמך. לא! עמדת בניסיון אך ורק עקב היותך מיוצאי ירכי, והרי הובטחתי על ידי הקב"ה שתהא מיטתי שלמה. זהו שאמר יעקב: "שִׁים נָא יָדֶךָ" – את ה"כוחי ועצם ידי", "תַּחַת יָרְכִי" – עליך להכיר שהצלתך באה לך בזכותי, בזכות היותך אחד מיוצאי ירכי. ממילא אל לך להחזיק טובה לעצמך אלא לי, וכגמול על כך, קבור אותי בארץ ישראל.

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָבִיו לֹא כֵן אָבִי כִּי זֶה הַבְּכֹר שִׁים יְמִינְךָ עַל רֵאשׁוֹ (מזח, יח)

אנו למודים על מעלת השתיקה משני בני יוסף. בזמן שהסבא משכל את ידיו, יכל מנשה לומר: "סבא, טעית! אני הבכור, שים את ימינך כאן על ראשי", אך הוא שותק. כשיוסף מתערב ואומר לאביו "לא כן אבי כי זה הבכור שים ימינך על ראשו". יכל אפרים לומר: "אבא, מדוע אתה מתערב? סבא יודע מה הוא עושה" - אבל הוא שותק.

משל נפלא: בעיר העתיקה בירושלים עמד ילד עם מגש ועליו כעכים חמים למכירה. אחד הסוחרים זיהה שהמגש מזהב והוא עתיק יקר המציאות, וכיוון שהבין שהילד שמחזיק בו איננו מבין את ערכו, אמר לו: "ילד, אם אתה רוצה אני אקח ממך את המגש ואתן לך 100 שקל, הילד אמר בלבו אם הוא רוצה 100 כנראה זה שווה לפחות 200 והשיב בשלילה.

הוא החליט לבדוק עד כמה האיש רוצה את המגש ואמר לו אם אתה רוצה נעשה החלפה, תביא את החמור שלך וקח את המגש. האיש מיד הסכים.

ואז הבין הנער שמגש כזה כנראה שווה כמה אלפים... והוא סירב אלא אם כן איש שיחו יראה לו כיצד עושה חמור... והאיש החל לנעור כחמור. הבין הילד שאם הוא מוכן בשוק הומה אדם לנעור כחמור, משמע שמה שבידו שווה כנראה כמה עשרות אלפים...

והוא אמר לאיש: "תשמע, לא ככה, חמור עומד על שניים? האיש מיד התכופף על ארבע והחל נוער בקולי קולות בזמן שתירדים מתקבצים ומצלמים ומסריטים את האיש...

אמר אותו הנער אם זה מוכן לבזות את עצמו כך, משמע שיש לי כמה מיליונים ביד. אמר הילד לאיש: "שמע! אתה יכול לקום... אני עם חמורים לא עושה עסקים". חשב האיש ואמר לעצמו: "איזה טיפש אני, אילו הייתי שותק המגש היה אצלי כבר. נערת כחמור - נשארתי חמור".

כן הוא הנמשל: לא פעם אנו נתקלים באנשים שיש לנו הרבה מה לומר להם... או בשעת קטטה ומריבה אנו חושבים שיש לנו מה להגיד כאן. עלינו לדעת שאם נדבר - נצא בסוף טיפשים. תשתוק - תצא חכם. גם מנשה וגם אפרים יכלו לדבר אבל הם העדיפו לשתוק ולכן עד היום כל בית בישראל מברך את ילדיו בהם. (עלון ליקוטים נפלאים)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל.
לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארו בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.